

Nemzeti árak helyben és vidéken:
 Egy évre - - - - - 12 korona
 Félévre - - - - - 6 korona
 Negyedévre - - - - - 3 korona
 Egyes szám ára - - - - - 12 fillér.
 Megjelenik vasárnap és csütörtök reggel.

HATÁRŐR

= UJVIDÉK, 1909. =

augusztus 1. vasárnap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
 Ujvidék, Petöfi-utca 47. szám.,
 ahová a lap szellemi és anyagi részét
 illető közlemények intézendők.
 Ilyen közleményeket és megkereséseket
 lapunk nyomdája is elfogad.

AZ ORSZÁGOS FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT DÉLVIDÉKI HIVATALOS LAPJA.

Lapvezér: Teleki Arvéd gróf.

Harc vagy gazdasági önállóság.

Irta: Batthyány Tivadar gróf.

Amidőn az elmúlt politikai évad izgalmas munkája után megkezdttük a nyári pihenőt, jó lesz, ha meg nem fedkezünk ezen idő alatt is azon súlyos helyzetről, melyben édes hazánk közviszonyai szenvednek. Ha gondolkozunk, elmélkedünk a közelebbi jövő nagy problémája felett, gondolkozunk, törekedünk és törődnünk kell a nyár folyamán is a haza sorsával, annál is inkább, mert néhány heti pihenő után legkésőbb szeptember hó elején megkezdődik azon nagy politikai munka, hogy ne mondjam harc es háboru, amely hivatva van évtizedekre, talán századokra is kiterjedőleg az ország s a nemzet jövő fejlődésének útjait megalapozni.

A külügyi helyzet bizonytalan. Minden oldalról izzó hangulattal találkozunk; földgömbünk nem egy helyén olyan fókuszok láthatók, amelyekből vajmi könnyen újabb nemzetközi bonyodalmak, háborus veszedelmek kezdődhetnek. Ezen helyzettel szemben mindazok, akik a kettős monarchia véderőjének ügyével foglalkoznak, bizonyára már a jövő parlamenti idény legelején a hadi kiadások óriási emeléseinek követelésével fognak a nemzet elé lépni. Azon nemzet elé, amelynek anyagi viszonyai oly gyengék, hogy belső konszolidációja követelményeinek közigazgatási, közgazdasági, közlekedési, szociális és kulturális téren anyagi erők hiányában alig-alig képes még csak lassu lépésekben is megfelelni. S ha mégis azt követelik tőlünk, hogy ne riadjunk vissza újabb anyagi áldozatoktól a véderő fejlesztése érdekében, természetszerűleg merül fel az a kérdés, hogy miből fedezzük ezen tőlünk kívánt rettentő újabb terheket? A válasz ezen kérdésre igen egyszerű. Fejlesszük gyorsléptekben közgazdasági viszonyainkat, tegyük a lehető leggyorsabb módon országunkat anyagilag erőssé és így nagyobb terhek elviselésére képessé.

Ezen axiómával szemben pedig ismét felmerül a további kérdés, hogy mikép? A válasz ezen kérdésre ép olyan egyszerű. Ha igaz ugyanis, hogy a mai közgazdasági helyzetünkben, amidőn

hitelügyünk egy Bécsben székelő közös jegybanktól s az osztrák nagy pénztézetektől függ, amidőn a vámközösség ezer ponton nehezíti meg közgazdasági fejlődésünket, az ország mégis valamelyest előbbremegy gazdasági téren is: úgy még bizonyosabb, hogy Ausztria gazdasági fejlődése aránytalanul gyorsabb és mélyrehatóbb s mi gazdaságilag az előrehaladás terén valóban csak az osztrákok után kullogunk. Kétségtelen, hogy Ausztriától való gazdasági függő helyzetünkben Magyarország teherviselő képessége sokkal kisebb mértékben fog emelkedni, semhogy az államkinestárral védelmi célokra felmerülő követeléseknek megfeleljen. Ha tehát azt kívánják tőlünk, hogy véderőnket fejlesszük, hogy a hármasszövetségben Németország mellett az eddiginél nagyobb fegyveres erővel lépünk fel s amellet kell, hogy az ország egyéb igényeit is legalább fokozatosan kielégítsük: úgy kondicio sine qua non, hogy a nagyobb mérvű anyagi megterhelésünk ellensúlyozására szóló módokat rendelkezésünkre bocsássák. Ez pedig az, hogy a lehető legrövidebb időn belül, vagyis törvény által biztosított terminusokra gazdasági önállóságunk kiépítését lehetővé tesszük. Mi nem azért küzdünk, hogy nemzeti hiúságunkat elégítsük ki a magyar jegybank létesítésével, hanem követeljük azért, hogy hitelügyünket önállósítva, az országot olcsóbb és nagyobb mérvű bel- és külföldi hitelhez juttassuk.

De követeljük azért is, mert ha most fel nem állítjuk a magyar jegybankot, 1917-ben bizonyos, hogy külön vámterületet sem fogunk elérni. Ezek nélkül, valamint egy az egész vonalon tervszerűen vezetett oly közgazdasági politika nélkül, amely minden téren, minden vonalon Magyarország megerősödését a gazdasági önállóság útján előmozdítja, az ország lakkossága nem lesz képes a nagyhatalmi állás igényelte több kiadásoknak fedezésére. Amidőn tehát kívánjuk, követeljük a magyar jegybankot s a külön vámterületet, tesszük ezt első sorban és mindenekelőtt a magyar nép gazdasági erejének fokozására, de tesszük egyuttal azért is, mert csakis ez uton leszünk képesek, legalább némileg a véderő fokozásának költségeit az ország polgárságának újabb megterhelése nélkül fedezni. Békés fejlődés, anyagi jólét idebent, erős nagyhatalmi pozíció az európai koncertben

tehát attól függ, hogy gazdasági függetlenségünket megkapjuk-e.

Ezért egyaránt érdeke a királynak s a nemzetnek, hogy a függetlenségi és negyvennyolcas párt törekvéseit támogatassák, ennek elvei mellett küzdjünk s azokat legelső sorban gazdasági téren előbbre vigyük. Ezen nagy probléma megoldása pedig az őszi politikai kámpány kezdetén dől el. Ha közös erővel, úgy, miként eddig, ezentul is *egy csatasorban*, küzdenek széles e hazában mindazok, akik az ország gazdasági fejlődése érdekében a gazdasági önállóságot kívánják, úgy a siker biztos.

Ha ellenben győznének azok, akik a történelmet visszaesínálva, a fejlődés helyett stagnációt, a gazdasági erők önállósága helyett Ausztriával szemben való további vazallusi állapot fentartását akarják, úgy szomorú jövő elé nézünk. Ámde a választásoknál megnyilvánult népakarat letörésének kísérelésével szemben nem maradjunk és nem maradhatnánk tétlenek, hanem küzdünk minden törvényes eszköz felhasználásával oly módon és oly erővel, amely rövid időn belül mégis csak az ország gazdasági függetlenségének a győzelmét biztosítaná. Tartsuk tehát szemünk előtt a nyári pihenő időben is édes hazánk érdekeit és dolgozzunk nap-nap mellett az ország gazdasági, anyagi függetlenítésének nagy munkáján. Az ellentábor pedig nyugodjék bele azon megmásíthatatlan ténybe, hogy a függetlenségi párt bírja a nemzet többségének bizalmát, ami holmi közömbankszabadalom meghosszabbítást alkotmányos alapon lehetetlenné tesz.

Hazaszeretet — hazafiság magyar állampolgárság.

Kétséget nem szenved, bizonyításra sem szorul, hogy a hazaszeretet nem csupán a magyar nyelv értésében nyilvánul és abban, hogy valaki azt beszéli is, hanem főleg és első sorban azon ország és nemzet szeretetében s a ragaszkodásban azon nemzet és ország iránt, amelynek őszinte állampolgára, hű fia vagyunk. Magyarul kell gondolkodni, magyarul érezni és e kettőből ered azután a honszeretet, a hazafiság, amelyek ősi tulajdonságát képezik a magyar állampolgárságnak. Ahol a szív és lélek hiányzik, ahol nem a hazában gyökeredzik az érzés és gondolkodás, hanem kifelé gravitál, kifelé vonzódik: ott hiába

BOGDÁNY és TÁRSA
 Budapest,
 VI. Dálnok-utca 12. sz.
 Telefon 988.

Központi fűtés, szellőztetés, vízvezeték, csatornázás és világítás berendező vállalat.

Ujvidék, Tököly Imre-utca 11. Telefon 219.

keresünk hazaszeretetet, hazafiasságot; ott a magyar állampolgárság örve alatt vétkeznek az állam, a nemzet rovására, a nemzet kárára és jaj annak a nemzetnek, jaj annak az államnak, amely az állampolgársággal való illetéknépi játékot megengedi és azt elfajulni engedi. Az ilyen állam menthetetlenül veszve van, az ilyen államnak nincs *nemzeti* jövője.

Ha a magyar állam, a magyar nemzet — amelyhez pedig felekezet és nemzetiség különbsége nélkül valamennyi állampolgár tartozik — az államnyelv értését, tudását és beszédét megköveteli, úgy az egészen magától értetődő és természetes valami s aki ebben beavatkozást lát valamely felekezet vagy nemzetiség természeti jogaiba s ezt a szempontot nem csak vallja és védelmezi, hanem azt terjeszteni is iparkodik és erre épen az ő magyar állampolgárságát használja fel: az nem lehet őszinte állampolgár, nem lehet megbízható, hű fia a magyar államnak, a magyar nemzetnek.

A magyar nemzet lovagias és nemes gondolkodását mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a nemzet- és államellenes üzemeket csak a legvégső esetben üldözte és büntette s hogy itt, a szent István korona ezeréves országában állampolgári szabadság, egyenlőség és testvériség uralkodik és terjesztetik. Ha azonban egyes nemzetiségek ezen állampolgári szabadsággal és egyenlőséggel nagyobb mértékben is, igen szívesen éltek, de emellett az állampolgári testvériséget figyelmen kívül hagyják, sőt azt céltalannak és hiábavalónak hirdetik; ha azonban a magyar állami szabadság és egyenlőség zászlaja alatt az állami testvériséget nem a magyar állam földjén akarjuk gyakorolni: akkor csakugyan nem vagyunk méltók arra, hogy ezen állampolgári szabadság és egyenlőség részesei legyünk. Az állampolgárok kell hogy testvérek legyenek, bárminő nyelven imádkoznak Istenükhöz s ha nem azok, akkor titkos ellenségei az államnak s a nemzetnek és az ő alattomos működésük sokkal károsabb és veszedelmesebb, mintha nyílt ellenséggel volna dolgunk.

Aki a magyar szabadságot és egyenlőséget teljes mértékben élvezi s emellett tekintélyes anyagi állást is szerez magának, de a magyar testvériséget csak saját felekezetéhez és nemzetiségéhez tartozókra akarja kiter-

jesztetni: az nem érdemes a magyar állam polgárságra; az szedje fel sátorfáját, vegye magához minden gazdagságát és menjen abba az országba, ahoz a nemzethez, amelynek fiait testvéreitől tekinti. Magyarország immár ezer éve áll fen és nem szorul azoknak a kérdéses állampolgárságára, akik a magyar állam, magyar nemzet elleni gyűlölség és ellenségeskedés magvát hintik el bűös kézzel.

Tartozhatunk bármely politikai párthoz és hitvalláshoz, de egyet elengedhetlenül meg kell követelni, azt t. i., hogy a különböző politikai pártok és hitvallások összes állampolgárai egy pontban találkozzanak és egyesüljenek: a hazaszereteten, a *nyílt és becsületes hazafiasságban és a testvéri állampolgárságban*. Aki nem ezt vallja, *ellensége a magyar hazának, a magyar nemzetnek*, még abban az esetben is, ha mindjárt emfazissal veri mellét és farizeus módon hangoztatja: *Én is magyar állampolgár vagyok!*

HIREK.

Orsz. vásár. A legközelebbi ujvidéki országos vásár e hó 7. 8. és 9-én fog megtartatni, még pedig az állatvásár a pirosi uton, a kirakodó vásár pedig a II. Rákóczi Ferenc (futaki) uton. Szabályszerű marhalevéllal ellátott mindenféle állatnak vészmentes helyről leendő felhajtása meg van engedve.

Ügyészségi megbízott. Az igazságügyminiszter *Weliacha* Jánost, az ujvidéki kir. ügyészséghez beosztott bírósági jegyzőt az *ujvidéki* kir. ügyészség kerületébe ügyészségi megbízottá rendelte ki.

Társas vacsora és hangverseny belépti díj nélkül. Az ujvidéki Polg. Magyar Daloskör f. évi augusztus hó 2-án, hétfőn este 8 órakor a Kopolovics féle vendéglőben pártoló tagjai tiszteletére társasvacsorával egybekötött hangversenyt rendez. A halpaprikást Lovrekovics Ferenc halászlégényei főzik. Egy teríték ára 1 korona. *Belépti díj nincs.* Tekintettel az eddigi tömeges előjegyzésre, szíveskedjenek a részt venni óhajtok minél előbb jelentkezni.

Lövészet. A lövöldében mult vasárnap megtartott lövészet alkalmával összesen 320 lövés tétetett a 150 m. távol 5 körű rendes céllapokra; dijnertes lón, még pedig a) mély

lövésért: Hesz Fr., Emberi M., Tausch (ötös), Stoy V., Derner L., Witz F., Massong (négyesért), b) találó lövésért: Stoy V. ^{14/18}, Hesz Fr. ^{11/20}, Tausch ^{9/10}. — Ma vasárnap, aug. 1-én a 10 körű céllapokra lönek 150 méterre.

Eljegyzés. Goldmann Richard bécsi banktisztviselő jegyet váltott Kunvári Fritzi kisasszonynyal ujvidékről.

Anyakönyvi hír. Az ujvidéki anyakönyvi hivatalnál jul. 24-30-ig bejelentett születések 24, még pedig 12 fiu, 12 leány; meghalt 23.

Vállalkozók figyelmébe. A f. é. őszi fegyvergyakorlatok alatt a m. kir. szegedi II. honvéd kerület területén összpontosuló honvéd csapatok és a m. kir. 23. honvéd gyalog hadosztályhoz beosztott cs. és kir. tábori ágyu ezred részére szükséges kenyér, zab és széna szállítás útján való biztosítása céljából az alább felsorolt napokon és állomáson *mindenkor délelőtt 9 órakor* szóbeli és írásbeli nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni, és pedig: *Aradon* aug. 12-én a honvéd állomásparancsnokság hivatalos irodájában, *Temes-Rékáson* aug. 10-én a község házában. Az egyes összpontosítási állomások szükséglete és a szállítási feltételek az egyidejűleg kiadott „Hirdetményből” és az előkészített „Szállítási feltételek” füzetéből megtudhatók, mely utóbbiak a honvéd kerület hadbiztosságánál, valamint a kerületbeli honvéd állomásparancsnokságok hivatalos helyiségeiben és Temes-Rékás község előljáróságánál betekintheők.

Fontos iparostereknek. A szabadkai m. kir. áll. gyermekmenhely kötelékébe tartozó gyermekek közül több, *iparostanoncul* volna elhelyezhető. A tanonc felszabeditásáig a mester tartozik a gyermek után felmerülő összes költségeket fedezni. Bővebb értesítést a szabadkai m. kir. áll. gyermekmenhely igazgatósága nyújt.

Méhésmunkás-tanfolyam. A gödöllői m. kir. áll. méhészeti gazdaságban f. é. szeptember 15-én kezdődő két éves méhésmunkás tanfolyamra pályázat hirdettetik. Fel fog vétetni hat olyan egyén, kik 16-ik életévüket betöltötték, de 35-ik életévüket még tul nem haladták. A felvételt kérő és egy koronás bélyeggel ellátott folyamodványokat a magy. kir. földmívelésügyi miniszterhez (Budapest)

TÁRCA.

Emlékezzünk régiekről!

Evlia, a tudós: *Cselebi*, híres török világutazó volt a maga idejében. Utleírásai 10 nagy ivalaku írott kötetben maradtak az utókorra. Magyarországon 1660-tól 1666-ig két ízben járt. Második utja alkalmával megfordult több szerémségi városban, melyeknek alább közölt leírása bizonyára érdekelné fogja az olvasó közönséget. *Evlia* művéből jól megismerhetjük hazánk akkori földrajzát. Kiváló részletek a szent gotthardi ütközet elbeszélése, Buda és Bécs városok leírása. Ujvidékről *Evlia* nem emlékezhetett meg, mivel városunk még akkor nem létezett.

Az 1075. évben még az *id-i* ünnep alatt négy szolgálammal *utra* indultam. Többi szolgálaim és podgyászaim a követ-pasa mellett maradtak. Hat darab pejaripával a Száva folyón átmenvén, *Vojka*, *Mitrovica* városok utját balra hagytuk s jobb felé az északi szél irányában 7 óráig sikságon menvén, *Treg* városhoz érkeztünk. A szerémi szandsák földjén vajdaság ez és 150 akese¹⁾ jövedelmű bi-

róság. Ennek a járásnak északi részén dombok vannak, keleti részén, a szerémi sikon pedig temérdek kertje van; hat városrészből áll, 2000 deszkatetejű háza, két kolostora, két dsámija²⁾, egy fogadója, 70 boltja van; népe nagyon barátságos.

Innen 6 óra alatt *Grakovicza* városába értünk. A szerémi szandsákban vajdaság ez. Észak felé dombok, rétek, kertek, szőlők vannak, keleti oldala sikság. Hét iszlám városrésze és három keresztény városrésze, 2000 alacsonyabb-magasabb háza, néhány dsámija, két medreszéje³⁾, három elemi iskolája s egy kolostora van; népe kereskedésből él. Redseb efendi itt nagyon barátságos háztulajdonos.

Innen a Fruska hegyek szélénél haladva, *Fruska* városához érkeztünk. A szerémi szandsákban vajdaság. Van janicsár szerdárja⁴⁾, ketkhudája⁵⁾, előkelősége. A Fruska hegység tövében dél felé *Mitrovica* siksága van, négy irányban szőlők vannak. Hegyei oromzat gyanánt előre tolódnak. Onnan egész az Alaman hegyekig ellátni. 2400 gyümölcsös kertje, 4

²⁾ nagyobb mecsot.

³⁾ felsőbb iskola.

⁴⁾ vezér.

⁵⁾ vagy kiája, állami hivatal.

keresztény városrésze, dsámijai, két medreszéje, három elemi iskolája, két kolostora van. Népe szőlőmivelő, szőlője izletes, édes, csipős ízű. Fehér méze és meggye híres. Innen észak felé menve a Fruska hegyeken keresztül haladtunk és 7 óra alatt *Szlankamin* várához érkeztünk.

Szlankamin vára. Belgrád királyai építették a 927. évben⁶⁾, midőn Szulejmán khán Belgrádot elfoglalta, Jahjapasazáde Kücsük Báli bég e várat ostrom alá vette s meghódította. Jelenleg a szerémi szandsák területén a budai katonaság eminsége⁷⁾. A Duna folyó partján hosszan elnyúló, szilárd építkezésű erős vár. E vár átellenében van azon hely, hol a Tisza a Dunába ömlik. Innen *Karlofda* városába érkeztünk.

Karlofda városa. Építője egyik magyar király volt. A 927. évben foglalta el Jahjapasazáde Kücsük Báli bég. Nagyon erős vár volt; jelenleg itt-ott megromlódott, dűledező palánka van. A szerémi szandsák területén a budai katonaság eminsége. Adája, vámjá mind a budai katonaság részére foglaltatik le. *Varadin* járásának helytartósága. Van ketkhudája,

⁶⁾ 1521.

⁷⁾ fellügyelő.

¹⁾ kis ezüst pénz, oszpora.

V. Országvetkező ol tani. 1. K 2. az elemi séről szóló bizonyítvá kert-, szőlő-gédmunká legalább használba nujelét a iskolát v azok, kik kifogástal ségi bizony vagy gyá tett közs szülőik, es kozatát is a tanfol. 5. csatola munkára nyitvány, 6. a hadi séges an gálat telj tendő ké Előnyben güknek felveendő államkölt gatók be ben és g könyveke hoz meg kat és é gazdaság minden r részesül záról ez tője gon

Mik deleti K az ujonc lékosok nlni.

Amé utazásáb és legsik és ékszer szám ala mánt ék rülnek: brossok.

a budai 50 várka

Hár szépek e sok szőlő a kenyé nyák, ki E város szegedi mely ide

Inne menve gatra a érkeztün

Pét napokba ment a nélkül n Ibrahí Behram másodikve 48 óda dsebeds

V. Országháztér 11.) f. augusztus 15-ig a következő okmányokkal felszerelve kell benyújtani. 1. Keresztlevél (születési bizonyítvány; 2. az elemi népiskola négy osztályának elvégzéséről szóló bizonyítvány; a folyamodó hiteles bizonyítvány arról, hogy a valamely mező-, kert-, szálló- vagy erdőgazdaságban mint segédmunkás vagy mint egyéb alkalmazott legalább egy évet gyakorlatilag töltött és használhatóságának s megbízhatóságának tanujelét adta. A földműves vagy kertmunkás iskolát végeztek előnyben részesülnek; 4. azok, kik szülői gondozás alatt nem állanak, kifogástalan magavételeiről tanuskodó községi bizonyítványt, azoknak pedig, kik szülői vagy gyámi gondozás alatt állanak, az említett községi bizonyítványokon kívül még a szülőik, esetleg gyámjuk oly beleegyező nyilatkozatát is kell mellékelni, mely az illetőknek a tanfolyamra való belépést megengedi; 5. csatolandó továbbá az ép, egészséges és munkára edzett testalkatát igazoló orvosi bizonyítvány, a himlőoltási bizonyítvánnyal együtt; 6. a hadköteles sorban levők részéről szükséges annak feltüntetése, hogy a katonai szolgálat teljesítésének ideje, a gazdaságban töltendő két év tartamával nem esik össze. Előnyben részesülnek azok, kik hadkötelességüknek már eleget tettek. A tanfolyamra felveendő egyének a telepen szabadlakást és államköltségen teljes ellátást kapnak. A hallgatók betegség esetén ingyenes orvosi segítségben és gyógyszerben részesülnek. A szükséges könyveket, írószereket, a gyakorlati munkához megkívántató felszereléseket, szerszámokat és eszközöket a tanulók használatra a gazdaságban kapják. Ezeket kívül évenként minden növendék 60 korona ruhapénzben is részesül oly módon, hogy a szükséges ruházatról ezen összeg erejéig a gazdaság vezetője gondoskodik.

Mikor kell bevonulni? A hadsereg „Rendelei Közlöny-ének szerdai száma közli, hogy az ujoncok ezidén október 7-én, a póttartalékosok pedig október 5-én tartoznak bevonulni.

Amerikai gyémántkirály világkörüli utazásából Ujvidékre érkezett és a világ legjobb és legsikerültebb amerikai és párisi gyémánt és ékszer utánzatokból Kossuth Lajos-utca 37. szám alatt a Winkle-féle palotában egy gyémánt ékszer kiállítást rendezett. Eladásra kerülnek: több mint 100.000 darab gyűrűk, brossok, nyaktűk, fülbevalók, kolyók, karesatok,

a budai janicsár szerdárja, várparancsnoka, 50 várkatonája.

Három keresztény városrésze van; házai szépek és a Dunára néznek. A városnak igen sok szőlője és kertje van. Nevezetességei közt a kenyér és szilva híresek. Népe mind bosnyák, kik között sok hádsi és kereskedő van. E város átellenében, a Duna tulsó partján, a szegedi szandsák földjén Kovila város van, mely ide látszik.

Innen elindulván, hegyek és szőlők között menve s gyönyörű réteken áthaladva, nyugatra a Duna partján Pétervárad várához érkezünk.

Pétervárad vára. A 932. évi Redseb hónapokban, midőn Szulejmán khán személyesen ment a mohácsi csatába, e vár meghódítása nélkül nem tartotta tanácsosnak előrehatolni. Ibrahim pasa vezirt szerdára tette, aki Behram pasa anatóliai vezirrel, Musztafa pasa másodvezérrel, Ájász pasa harmadik vezirrel, 48 óda janicsárral, tíz óda tűzérral, tíz óda dsebedsivel^{*)} s négy hadosztály lovassal

*) zsoldosok.

kézelt gombok, kalaptűk, cigaretta szopókák, férfi és női doublé láncok stb. Az összes áruk rendkívül mélyen leszállított árban adatnak el. Ami minden más világvárosban 8 koronába került, itt most csak 3 korona. Amerikai Roskopf órák láncsal együtt 6 korona.

Börnadrágos asszony. A bajai országos vásárnak volt egy érdekes esete. A csendőrség rajta kapott egy asszonyt, amint egy kereskedőnél árut lopott. Amikor megmotozták, nem találták nála a lopott portékát. Hosszabb kutatás után aztán felfedezték a lopott portékák rejtékhelyét. Az asszony alaposan felkészült a vásárra. Egy börnadrágot vett magára, amelyet alul a lábszárnál szorosan összekötött, oda rejtette a lopott holmikat. Ha a csendőrség idején nyakon nem csípi, hát alaposan végig lopkodja a vásárt.

A tábornok uszónadrágban. Bajáról jelentik: a Sugovicában gyakorlatoztak a szabadkai huszárok. A parancs az volt: átusztatni a lóval a széles Duna-ágot. Minden ló nyugodtan engedelmeskedett a lovasa akaratának, csupán egy paripa makrancoskodott. Két huszárt is ledobott egymásután a hátáról, de nem akart a vízbe menni. Ekkor Lázár tábornok, aki a gyakorlatozást végignézte, pár percig félrevonult, majd — uszónadrágban jelent meg és a gyakorlatokat bámuló közönség harsány éljenzése közben átusztatott a kelletlenül engedelmeskedő lóval a tulsó partra.

Hazafas német község. Bácsmilitics német község hépviselettestülete legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy 15 utcája közül egyet-egyét Kossuth Lajos és Deák Ferenc, a többi 13 utcáját pedig a 13 aradi vértanu nevére kereszteli el.

Egy milliárd. A triesti általános biztosító társulatnál. (Assicurazioni generali) brztosított tőkék állaga elérte az egy milliárd (ezer millió) korona összeget. Ez az első eset, hogy egy magy.—osztr. intézet ily állományt képes felmutatni, amilyent különben csak nagyon kevés európai biztosító társaság ért el eddig. Ezen eredmény nagyfontosságú közgazdasági eseményt képez, mert ez egyrészt biztosítási intézményünk versenyképességét, másrészt pedig azt a nagy bizalmat igazolja, melylyel a közönség ezen legnagyobb biztosító társulatunkkal szemben viseltetik.

Tifusz Szabadkán. Szabadkán az Asztalos utca egy nyitott kutjában megromlott a víz és ebből eredtek a tifusz-bacillusok, me-

lyek a ház lakóit megfertőztették. Egy városi tisztviselő tifuszban rettenetes kínok között meghalt és kivüle még sokan feküsznek tifuszban. A vár. hatóság a legmesszebbmenő intézkedéseket tette.

Diana sósborszesz mint háziszer kapható az egész országban. Köztudomásu, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes üzletekben febedörzsölésre és borotválkozás után arcfecskendezésre az urak használják. A fájdalmakat azonnal csillapítja. Maszirozásra általánosan minden házban csakis *Diana sósborszeszt* használnak. Egy üveg 40 fillér.

Felelős szerkesztő: Pap Sándor.

Laptulajdonos: Balla Árpád.

Igazgató: Zanbauer Ágoston.

Hirdetések.

Vendéglő és cukrászda bérbeadási hirdetmény.

Az ujvidéki polgári céllövész-társulat zárt ajánlati versenytárgyalás útján 1910. évi január hó 1-én kezdődő három évi időtartamra bérbeadja a tulajdonát képező, a futaki országút mellett az új artézi fürdő szomszédságában fekvő *vendéglőt* és *cukrászdát* a hozzá tartozó összes helyiségekkel, parkkal és berendezéssel.

A zárt ajánlatok a bérleti összeg megjelölésével a vendéglő és cukrászda akár együttesen, akár külön-külön f. évi *augusztus* hó 31-éig *Witz Ferenc lövész-mesternél* nyújthatók be, hol a részletes feltételek is megtekinthetők.

A beérkezett zárt ajánlatok a f. évi szeptember hó 5-én d. e. 10 órakor a tüzoltó laktanya helyiségében megtartandó lövész-tanácsi ülésen fognak felbontatni és ugyanekkor hozatik meg a bérbeadás tekintetében is a határozat.

Ujvidék, 1909. július hó 29-én.

A lövész-mesteri hivatal.

Kiadó

egy nagyobb üzlethelyiség.
Bővebbet Menrath L. és Fia
cégnél.

Ferenc József-tér 3. sz.

1-3

nagy sietve a 932. évi Sevvál hóban a vár ostromához kezdett. Hét napig harcoltak, midőn a vár kapitánya, Tomori Pál, százezer katonát a Dunán áthozván, a vár segítségére ment s újra a harcot kívánta. A várból mintegy 70 ágyuval és puskákkal támadás történt s három hónap alatt két ketkhuda bég, három janicsár aga, három vezir és néhány ezer katona vértanuvá lett. Mikor ő felsége meghallotta, hogy a vár még sem foglaltatott el, sietve elindult s *Jlok* vára alatt megállapodván, onnan Pétervárad alá jött. Midőn azt mondá: „Pétervárad még most sem foglaltatott-e el?” Isten rendeletéből épen akkor a lóporraktárba tűz esett és néhány ezer hitetlen a levegőbe röpült. A vár kerítése és fala itt-ott megrongálódott, azonban az ellenség sokasága és a vár erőssége miatt az iszlám sereg még sem mehetett be.

Szulejmán khán 12 ezer szerdengecsdit összeírván, 800 darab dunai dereglye és hajó parancsnokává Szulejmán pasát tette s legelőször is a szemközti oldalról az ellenségnek segítséget hozó 300 hajót foglalta el s azok

vezérét, *Bátori* nevű kapitányt is foglyul ejtette, amire a várbeli hitetlenek Szulejmán khán megérkezése után a hatodik napon a várat szerződésre feladták s kifosztva, Szeged vidékére békén elmentek.

A vár a szerémi pasa birtoka lett. Százötven akce jövedelmű járás. Van várparancsnoka, kétezer várkatonája, janicsár szerdárja, ketkhudája, emirje, számvevője, vámszedője.

Vára. Belső vára a Duna folyó partján az ég csucsáig felnyúló magas dombon, hatzög alakú erős vár. Két nagy tornyu bástyája s egy kapuja van. A várban 200 deszkatetű ház, Szulejmán khán dsámija s élelmiszer magtárak vannak. Keleti részén szőlőkkel borított hegyek vannak. A várnak a szőlők felőli részén védelmül erős építkezésti, harmincláb vastag fala s nagy, kősziklába vágott árcai vannak. A városnak sok kertje és szőlője van; levegője nagyon kellemes.

(Vége köv.)

Szives tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy hosszú éveken át fenálló **fegyver-üzletemet** a temerini-utca 12. sz. házból a **Kossuth Lajos-utca 30 számú r. kat. hitközségi épületbe** helyeztem át, ahol nemcsak minden rendszerű és fajtájú **fegyvert és föltényeket**, hanem e szakba vágó mindennemű **sport-árakat** is tartok, ezenkívül pedig **Javításokat** is elvállalok s azokat gyorsan és megbízhatóan végezem.

A temerini-utcában eddigelé fenállott főüzlet a műhely mellett ugyanott mint **flóklüzlet** továbbra is fenmarad, minek szives tudomásul vételét kérem.

Jó családból tanonc azonnal felvétetik.

Teljes tisztelettel

Burmán Sándor

fegyverműves Ujvidék.

7-12

cs. és kir. löpor áruda.

Arjegyzékek ingyen és portómentesen.

Pályázati hirdetés.

„Szerb földmívelő egyletek Szövetkezete“ zárt ajánlati versenyt hirdet a **Szőreg** pusztán (Bács Szt. Tamás község közelében) létesítendő **gazdasági épületek** előállítására.

Emeltetik 16 lakások cselédház és kovácsműhely. Pályázhatni kőműves és ács munkákra.

A pályázatokat be lehet küldeni: külön a cselédház építésére és külön a kovácsműhely építésére, vagy külön a kőműves és ács munkákra vagy egyben is mind a kettőre.

A tervek betekithetők **Ninkov Pál mérnök** irodájában, **Ujvidék** Buza-tér 16. sz., ahol bővebb feltételek és munkakivonatok kaphatók.

A zárt pályázatok lepecsételt borítékban legkésőbbben **Y. év augusztus hó 6-ig** „Szerb földmívelő egyletek Szövetkezete“ címre Zág-ráb, Preradović-utca 18. sz. beküldendők.

A pályázók kötelesek lesznek a pályázatokhoz **vadium** címén 500 koronát készpénzben vagy értékpapirokban csatolni.

A kit a pályázók közül az építkezési munkák illetni fognak, köteles lesz a vadiumot az illető összeg 10%, ára kiegészíteni, mely összeg mint óvadék szolgálni fog. Szerb földmívelő egyletek Szövetkezete azonban főtartja magának a jogot: hogy a pályázók közül annak adja át a munkákat, akiben legtöbb bizalmat talál, habár az illető nem is a legalacsonyabb árral pályázott. 1-1

2519.

1909. sz.

Fa értékesítés tővön.

Az **apatini** m. kir. erdőhivatal hivatalos helyiségében folyó évi **szeptember hó 6.-án** délelőtt 10 órakor az apatini, bezdáni, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgondnokságok kerületében levő alább felsorolt vágásterületeken álló fatömeg készletek eladása iránt zárt írásbeli ajánlatok tárgyalásával kapcsolatos nyilvános szóbeli versenytárgyalás fog tartatni és pedig:

A) L á g y e r d ő k:

(fűz, nyár és az előforduló szil és tölgy.)

Tuskóirtási kötelezettséggel:	kikiált. ára
1. Bezdáni Réverdő 17-20 holdas vágás	4,953 K
2. Apatini Tiefgraben 34.38	10,980 "
3. Apatini Tiefgraben 34.38	11,348 "

B) L á g y e r d ő k:

(fűz és nyár.)

Tuskóirtási kötelezettség nélkül a vágásterületeken álló tölgy és szilfatörzsek visszahagyásával:

	kikiált. ára
	korona
4. Apatini városrét	25-82 h. v. 15,142
5. Apatini Hollósziget	20-06 h. v. 9,929
6. Monostorszegi Langsziget	13-99 h. v. 3,570
7. Szondi Bakula	85-89 h. v. 22,838
8. Bácsordasi Kamaristye	30-19 h. v. 15,290
9. " " "	31-06 h. v. 4,548
10. Dunabökényi lágy erdő	77-35 h. v. 12,394
11. Palonai lágy erdő	22-82 h. v. 4,022
12. " " "	22-54 h. v. 4,774
13. " " "	21-87 h. v. 6,594
14. " " "	35-68 h. v. 6,413
15. Locskaada	26-72 h. v. 1,033

A 2. és 3., a 8. és 9. és a 11-14. tételek alatti vágásokra együttes ajánlatok is tehetők.

Az árverési és szerződési feltételek az apatini m. kir. erdőhivatal és a fent megnevezett m. kir. erdőgondnokságoknál a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ahol az eladásra kerülő vágások becslési adataira is felvilágosítás nyerhető és ahol ajánlati úrlapok és borítékok díjmentesen beszerezhetők.

Apatinban, 1909. évi július hónapban.

M. kir. erdőhivatal.

10940. sz. 1909.

Temesvári vásárhirdetés.

Az idel Temesvári Szent-Jakab

országos vásár

f. é. augusztus hó 12-étől bezárólag augusztus hó 16-áig fog megtartatni. — *Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra augusztus hó 12-étől, csütörtök reggeli 5 órától kezdve meg van engedve.*

Temesvárott, 1909. évi július hó 7-én.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferenc, főkapitány.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

az 1909. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3,10 m. hosszú teljes férfruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 korona
	1 szelvény 10 korona
	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvényt fekete szalonruhához 20 K.-ért, szintagy felöltőszövetet, turisztalódent, selyemkamarnit stb. gyári áron küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az **előnév**, a melyeket a magánvevő élvez, ha szövetségletét közvetlen **Siegel-Imhof** cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentősek. **Szabott, legolcsóbb árak. Óriási választék.** Mintahú, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendelésnél is, teljesen friss áruban.

MAGYAR EMBER CSAK MAGYAR ÁSVÁNYVIZET IGYÉK!

Magyar ásványviz

forgalmi és kiviteli részvénytársaság

Budapest, V., Báthory-utca 5. szám.

Kizárólag természetes magyar ásványvizet hozunk forgalomba.

Berezéki Boldizsár, idült gyomorhaj ellen
Berezéki Főkut, az ásványvizek királya, kősvény ellen
Berezéki Kossuth, vörösvérnyomás ellen
Bedei Matild, alkáli savanyúvíz

Beross, vesebaj ellen
Berhegyi, húgyhajtó
Behelti, tidító víz
Előpataki, sárgaság ellen
Felszárkasi Mária, légcsőhurut ellen
Margitfalvi, tidító ital

Horgász, étvágygerjesztő
Káson-főkut (Salutaris), jód és lithium tartalmu
Röpáti, égvényes ásványvíz
Székely-Selters, idültgyomorhajok ellen
Szejkal, cukorbetegség ellen

Kérdezzé meg az orvosát és megtudja, hogy a

természetes ásványviz

gyógyhatásán és kellemes íze össze nem hasonlítható a mesterséges ásványvizekkel.

Magyar ásványvizeinkkel a külföld majdnem összes gyógyvizet pótolhatók.

Ujvidéki képviselő: Schossberger Adolf, továbbá kaphatók a vizek még: Dietzen I. és Fial, Wagner Testvérek, Ludwig J. és Stefanovits L. Fia cégeknél.

Nevelő-intézet.

A „Szegedi Deák-Otthon“ mint fiúnevelő-intézet nemzetiség és felekezeti különbség nélkül vesz fel növendékeket, kik a középiskolák bármelyikében, a tanító-képzőbe, a kereskedelmi, polgári iskolába járnak. Ellátási díj évi 400 korona. Bő tájékoztatást nyújtó prospektust készséggel küld

Bohn Károly,
igazgató.

3-3 Szeged, Tisza Lajos-körut; telefon 514.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótleka

egy régióknak bizonyult háziszere, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult köszvénynél, osztnál és meghűléseknél, bedörzsölésként, különösen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony“ védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-50, K1.40 és K2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest. Dr. Richter gyógyszerára az „Arany croszlánhoz“, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Matkovits szobafestő és mázó
Rókus KOSSUTH LAJOS-UTCA 45. ÖRMÉNYTEMPLOMHÁZ.

Eladó. A Duna közeli területen elterjedt szőlőtelepen mintegy 1/3 hold nemes füzes termése előnyös áron eladó. **Eladó.** Idel Illés.

Miért vesz minden szegény és gazdag DIANA sósborszeszt?

Mert a fáradt test okvetlen megkíván egy jó
masszirozást.

Mert bedörzsölés által rögtön elmúlnak a meghűléstől és megerőltetéstől keletkezett és visszamaradt fájdalmak.
Mert különös előnye, hogy már a

masszirozás alatt

elmúlnak el a leghevesebb fájdalmak.
Nagyon sokan cseppenként cukorra vagy vízbe

veszik

mint étvágygerjesztőt és fájdalomcsillapítót.

Munkásoknak is

kincset ér egy üveg valódi

DIANA SÓSBORSZESZ.

Bedörzsölés után a fáradt, vagy elernyedtt izmok és idegek visszanyerik természetes frissességüket és rugékonyságukat.

Akik sokat utaznak,

szok minden, az utazásnál elkerülhetetlen kellemetlenségektől és bajtól meg őrizni őket, ha DIANA-sósborszeszt visznek magukkal. Mert a DIANA-sósborszesz iverő és teljesen ártalmatlanná teszi a legrosszabb vizet is, hőségtől vagy az utazásnál más okból gyakran előforduló fejfájás és egyéb bajoknál kellemesen ható enyhítő és házi szer. Hajón utazókat megóvjaa a rettenetes tengeri betegségekből származó kellemetlen utóbajoktól.

Gyermekápolásnál

valóságga nélkülözhetetlen. Meggátolja, mint óvszer, a test kipárlását, a gyakori mandula- és toroklobot; fogzásánál minimálisra redukálja a fájdalmakat

Munkások,

kik testi erejük után szerzik meg a mindennapi kenyeret, utólérhetetlen, kiváló izomerősítő szer nyernek a DIANA-sósborszeszben. A fáradt testre üdítőleg hat, a gyakori hát- és derékfájást meggátolja, nehány előzetes bedörzsölés által.

Az egész országban mindenütt kapható.

Egyedüli készítő: **Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5.**

Minden üvegnek plombálva kell lenni. Használt „DIANA sósborszesz“ üvegeket nem veszünk vissza.

Postán legkevesebb 6 üveg szállítható utánvétel mellett	Egy üveg Diana sósborszesz 44 fillér.	Egy n. üveg Diana sósborszesz 1 kor. 10 fillér.	Egy legn. ü. Diana sósborszesz 2 kor. 20 fillér.
---	---------------------------------------	---	--

Hivatalnokok, díjnokok,

szóval irodai munkát végző és sokat görnyedő egyének jobb, hálsabb szert nem találnak a DIANA-sósborszesznél, amely a sok ülésből származó, elmaradhatlan bajok ellen a leghatásosabb, biztosan ható szer.

Mint arcápoló szer,

a legkiválóbb a DIANA-sósborszesz, amely eltünteti a mitesszereket, az arcbőrt simává, tisztává varázsolja. Sikeresen alkalmazható izzadás ellen, valamint szájbúz megszüntetéséhez. Fürdővizbe, mosdóvizben használva, a testnek bámulatos rugékonyságot, üdéséget kölcsönöz.

Fejfájásban

szennvedők állítása szerint a DIANA-sósborszesz biztosan hat és a legolcsóbb háziszere.

Esténkint miért használják oly előszeretettel a

DIANA SÓSBORSZESZT

minden házban?

Aki egész nap dolgozik, jön-megy, kifáradt, testileg és szellemileg meg van erőltetve, annak okvetlen szükséges, hogy lefekvéskor jól bemasszirozza magát a

DIANA sósborszeszszel:

Mert erősíti és edzi a testet.
Mert erősíti és edzi a csontokat.
Mert erősíti és edzi az inakat.
Mert erősíti és edzi az ereket.
Mert a bedörzsölés által a véredények mozgásba jönnek, miáltal felfrissül az egész szervezet.
Mert a has masszirozása által a széklet teljesen rendbe jön.
Mert a bágyadság a homlok bedörzsölése által végképpen elmúlik.
Akik egész nap az asztal mellett ülnek, görnyednek, dolgoznak, olvasnak, irnak: rendszeren hátfájásuk van, ezeknek megfigyethetetlen egy jó bedörzsölés a valódi

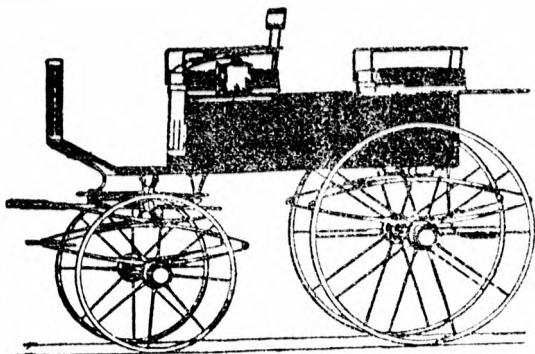
DIANA sósborszeszszel,

mely a fájdalmat már a masszirozás alatt szünteti meg.

Futókocsik, kétkerekű kocsik, homokfutókocsik, hajtókocsik, vadászati hajtókocsik, coupék nyitott és félfedeles kocsik, landaui kocsik, omnibuszok mentőkocsik, halottaskocsik

valamint mindennemű

luxus- és üzleti- kocsik a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Hajlított kocslalkatrészek nagybani gyártása.

Használt kocsik javíttatnak vagy becseréltetnek.

Legújabb kitüntetés: London 1908. arany érem.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Első délmagyarországi kocsik- és gőzhajlítógyár gőzfűrésztelep

REICH MÁTYÁS ÉS LEBHERZ KÁROLY

Megyel — Interurbán Telefon 134.

UJVIDÉK, (a Limán-on).

Szerémi borozó

UJVIDÉKEN.

Kenyér-utca 23. szám.

a Központi Hitelintézettel szemben.

Miben a borozóban kizárólag Schwarz József ur legkitünőbb saját termésű borait saját üzemi borkészítési üzemében Kamenicán a Paraga hegyen fekvő 20 holdas szőlőjéből poharankintés zárt palackokban mérsékelt áron kerülnek kimerésre.

Megrendelések hordókban 50 literrel feljebb Schwarz Testvérek o. Irodájában Háltér 12. sz. alatt felvétetnek.

Az étkezőben lehet jó és olcsó ételt kapni. 29—50

Egy külön kijáratu

utcai szoba kiadó.

4—5 Zrinyi Ilona-utca 42. sz.

Eladó.

3 gyalupad és az összes asztalos szerszám, 3 munkás részére eladó.

IVITS SZVETOZÁR.
Ujvidék, Duna-utca 10.

Szt. Lukácsfürdői

kristályforrás-ásványviz.

Étvágyat javít,
Gyomorrontást megakadályoz.

Főraktár Ujvidék- és környékére: Bauer Gyula
sörnagykereskedőnél Ujvidéken. 4—10

212097. szám
FIV. 1909.

Magyar kir. államvasutak.

Árverési hirdetmény.

A kézbesíthetetlen küldemények a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében folyó évi augusztus hó 23-án délelőtt 9 órakor fognak az ujvidéki raktárban azonnali készpénzfizetés mellett nyilvánosan eladatni

Az igazgatóság.

Eladó háziszappan.

Van nagyobb mennyiségű, valódi, száraz háziszappan-készletem, melyet igen olcsó áron árusítok. PINTÉR JÓZSEF, Kerény (Bácska)

2 nagy nyitott fészer, irodai berendezés, két ajtós pénzes szekrény, hordók, pince felszerelés, tizedes mérleg, gázlámpák, butorok, jégsekreány, jutányosan eladók. 2—3 Kenyér-utca 36.

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Főtér, saját ház Pazar berendezés, látványosság. Telefon 108.

ALAPITTATOTT 1866-ban.

Fűszer, csemege-, sajt, saját termésű borok, valódi szerémi szilvorium kereskedés.

Bel- és külföldi borok.

Legfinomabb teák.

Önkrozzott gyümölcs.

Likörök
Zöldség
Gyümölcs és hal
Conservék
Vadak
Hízalt szárnyas
Finom felvágott és hús-
Neműek.

Jamaika rum
Tea sütemény
Kugler-Gerbeaud
Sütemények és bonbonok
Mézeskalács
Libamáj
Szárnyas és tengeri rák
Pástétomok.

Töltött francia
Dinnye
Magyar és francia pezsgők
Kassai és prágai sodar
Angol husos szalonna
Füstölt lazac
Óriás kelet-tengeri hering.

Összennak és jourok részére hideg plattnik és halak diszes elkészítését elvállaljuk.

Telefon rendelések azonnal eszközöltetnek, vidéki megrendeléseket ingyen osomagolásban a beérkezési napon adunk postára.

Árlisták ingyen és bérmentve.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy üzletemet

Kossuth Lajos (Fő)-utca 23. szám

alá fogom áthelyezni.

Az átköltözködést megkönnyebbitendő, az összes arany-, ezüst, és ékszer árut, fali, zseb-, inga-, ébresztő, stb. órákat, valamint argontor-ezüst, Chinaezüst és mindenfajta optikai árut

meglepően olcsó áron bocsátom eladásra.

Mindenkinek saját érdekében áll tehát ezen alkalmat felhasználva rendkívül olcsón bevásárolni.

Tisztelettel KRAUSZ SAMU,

órák, ékszerész, látszerész UJVIDÉK, Ferenc József (fő)-tér 3. szám
WAGNER Testvérek-féle házban.